Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 947

Wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met het verhogen van het aandeel van gas uit hernieuwbare bronnen in de totale leveringen van gas aan afnemers (Wet bijmengverplichting groen gas)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 3 juli 2026

Inhoudsopgave

I.	**ALGEMEEN DEEL**	**2**
1.	Inleiding	3
1.1.	Essentie van het wetsvoorstel	4
2.	Hoofdlijnen van het voorstel	5
2.1.	Groen gas als onderdeel van het toekomstige energiesysteem	5
2.2.	Doelstelling	8
2.3.	Werking van de verplichting	11
2.4.	Inrichting van het systeem van de bijmengverplichting	12
2.5.	Flexibiliteit binnen de bijmengverplichting	12
3.	Verhouding tot hoger recht	13
3.1.	EU ETS2	13
3.2.	RED richtlijn 2018/2001	13
3.3.	ESR-verordening 2023/857	14
3.4.	Notificatie op grond van Richtlijn (EU) 2015/1535	14
3.5.	Internationale handelsbetrekkingen	14
4.	Gevolgen van de bijmengverplichting	14
4.1.	Effecten van de bijmengverplichting voor producenten en afnemers	14
4.2.	Klimaat- en milieueffecten en Sustainable Development Goals	15
4.3.	Financiële effecten van de bijmengverplichting voor producenten en afnemers	15
4.4.	Regeldrukeffecten	18
5.	Uitvoering	18
5.1.	Uitvoering door de NEa	18
5.2.	Uitvoering door VertiCer	18
5.3.	Uitvoering in het kader van wisselen tussen de bijmengverplichting en subsidiering	18
6.	Toezicht en handhaving	19
6.1.	Toezicht op ketenemissiereductie	19
6.2.	Betrouwbaarheid van gegevens	19
6.3.	Toezicht door de NEa op de verplichting	19
6.4.	Handhaving	20

kst-36947-5
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

7. Financiële gevolgen 20
8. Advies en consultatie 20
8.1. Internetconsultatie 20
9. Evaluatie 21
10. Inwerkingtreding en overgangsrecht 21
11. Overig 21
II. ARTIKELSGEWIJS 22

I. ALGEMEEN DEEL

De vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei heeft in het kader van het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel het lid Van den Berg tot wetgevingsrapporteur benoemd. De wetgevingsrapporteur heeft ten behoeve van het verslag een schriftelijke inbreng opgesteld. De commissie heeft besloten de inbreng van de wetgevingsrapporteur over te nemen en in het verslag als in breng van de commissie op te nemen[1]. De commissie is de wetgevingsrapporteur erkentelijk voor zijn bijdrage aan het verslag.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Deze leden beschouwen de bijmengverplichting voor groen gas als een belangrijke stap naar een schoon, betaalbaar en onafhankelijk energiesysteem. Met deze verplichting wordt de afhankelijkheid van fossiel aardgas uit instabiele landen verminderd, de productie van duurzame energie van eigen bodem gestimuleerd en nieuw perspectief geboden aan boeren en de industrie. Deze leden hebben nog enkele vragen over het voorliggende wetsvoorstel.

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel en hebben daarover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PRO-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel Wet bijmengverplichting groen gas. Deze leden hebben op een aantal punten nog vragen en opmerkingen.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel en hebben enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel en hebben daarover enkele vragen. Deze leden onderschrijven het belang van opschaling van groen gas als onderdeel van de energietransitie. Tegelijkertijd roept het wetsvoorstel vragen op over onder andere de mate waarin de voorgestelde bijmengverplichting daadwerkelijk zal bijdragen aan extra productie van groen gas in Nederland en over de gevolgen voor de energierekening van huishoudens en bedrijven.

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij hebben nog enkele vragen, met name over de gevolgen van het voorstel voor de glastuinbouw.

De leden van de PvdD-fractie hebben met zorg kennisgenomen van de Wet bijmengverplichting groen gas.

---

[1] De inbreng van de wetgevingsrapporteur is in het verslag te herkennen aan de zinsnede «de leden van de commissie (zijn van mening)» in tegenstelling tot «de leden van de X-fractie (zijn van mening)».

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Deze leden hebben een aantal vragen.

1. Inleiding

De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat de verplichte levering van groen gas aan eindgebruikers, oplopend tot ruim 0,8 miljard m^3 in 2031, zorgt voor de benodigde stimulering om te investeren in productie-installaties, in de Europese Unie maar ook specifiek in Nederland. Ook lezen de leden van de commissie dat het wenselijk is dat het wetsvoorstel significant bijdraagt aan de benodigde investeringen in productiecapaciteit in Nederland en niet alleen maar zorgt voor stimulering van buitenlandse groengasproductie. De leden van de commissie vragen of dat de reden is dat de regering in een eerdere versie van het wetsvoorstel buitenlands gas had uitgesloten van de bijmengverplichting. Kan de regering in meer detail ingaan waarop de verwachting is gebaseerd dat dit wetsvoorstel zorgt voor investeringen in Nederland in productie-installaties? Wat als de kosten van buitenlands gas dermate laag zijn dat er geen prikkel is om te investeren in productie-installaties in Nederland? Op welke manieren kan de regering onder dit wetsvoorstel bijsturen als de bijmengverplichting – door het toestaan van buitenlands gas – niet leidt tot de beoogde investeringen in productiecapaciteit in Nederland?

De leden van commissie merken op dat de regering in het nader rapport naar aanleiding van een vraag van de Afdeling advisering van de Raad van State ingaat op de evaluatie van het wetsvoorstel. Daarin staat dat uitgegaan wordt van een evaluatie in 2029. Indien voldoende informatie ontbreekt kan deze evaluatie uitgesteld worden tot uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding. De leden van de commissie hebben daarover de volgende vragen. Als het wetsvoorstel in werking treedt met ingang van 1 januari 2027 en de evaluatie pas na 5 jaar zal plaatsvinden, zal de evaluatie niet eerder beschikbaar zijn dan in 2032. De regering geeft aan dat de huidige looptijd van de bijmengverplichting loopt tot en met 2035. Gezien de gemiddelde doorlooptijd van wetgeving, lijkt het doorvoeren van eventuele wijzigingen weinig zinvol, omdat de dan resterende tijd beperkt is. De leden van de commissie vragen of de regering kan aangeven in hoeverre tussentijds gemonitord gaat worden hoe het wetsvoorstel uitwerkt in de praktijk? Dit mede in het licht van hetgeen wordt beschreven in paragraaf 2.2.2 van de memorie van toelichting. Hierin wordt aangegeven dat een exponentieel groeipad gehanteerd wordt om toe te groeien naar de streefdoelstelling in 2031. Het groeipad zal worden opgenomen en uitgewerkt in de algemene maatregel van bestuur op basis van onderhavig wetsvoorstel. Hoewel het uitgangspunt is dat het groeipad tot 2031 vast zal staan, kunnen er onvoorziene omstandigheden in de groengas markt plaatsvinden die aanpassing van het groeipad noodzakelijk maken. Onvoorziene omstandigheden kunnen er bijvoorbeeld toe leiden dat de groengasproductie drastisch afneemt of stagneert. Kan de regering aangeven wat de gevolgen voor het groeipad zijn als de evaluatie pas in 2032 plaatsvindt? De leden van de commissie vragen of de regering kan aangeven aan welke onvoorziene omstandigheden gedacht wordt. Kan de regering aangeven wat een mogelijke neerwaartse bijstelling betekent voor het achterliggende Europese doel voor de broeikasgasemissiereductie?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering om een reactie op hun algemene zorg dat het wetsvoorstel een nieuwe wettelijke kostenverplichting introduceert voor huishoudens en ondernemers, terwijl de betaalbaarheid, binnenlandse productiecapaciteit, vergunningverlening,

stikstofruimte, netcapaciteit en uitvoerbaarheid nog onvoldoende hard zijn geborgd. Deze leden onderschrijven dat groen gas een rol kan spelen in een betrouwbaar energiesysteem, maar vragen waarom de regering kiest voor het verplichten van de vraag voordat de aanbodzijde aantoonbaar op orde is.
De leden van de JA21-fractie verzoeken om te onderbouwen waarom de voorgestelde bijmengverplichting groen gas (BMV) per 1 januari 2027 zou moeten ingaan. Is de regering bereid de inwerkingtreding te heroverwegen als vóór die datum onvoldoende zekerheid bestaat over betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en daadwerkelijk realiseerbare productie?

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat onderhavig wetsvoorstel beoogt om de groei van groengasproductie in Nederland te stimuleren. Het verbruik van buitenlands groen gas is echter niet uitgesloten. Deze leden vragen welk doel de regering nu precies beoogt met onderhavig wetsvoorstel. Wil de regering de binnenlandse productie stimuleren of vooral de consumptie van een bepaald volume groen gas garanderen, ongeacht waar het groen gas vandaan komt? Kan de regering tevens uiteenzetten wat het verwachte aandeel is van import de komende jaren? Hoe voorkomt de regering dat deze import niet (investeringen in) Nederlandse productie verdringt?

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn in beginsel voorstander van vraagnormering. In het geval van groengasproductie merken deze leden wel op dat randvoorwaarden, zoals voldoende ruimte op het stroomnet en snelle vergunningverlening, op orde moeten zijn. Deze leden vragen of de randvoorwaarden volgens de regering op orde zijn voor de opschaling van groengasproductie? Zo nee, is de verwachte opschaling (die nodig is voor het halen van de gewenste CO_2-ketenemissiereductie) haalbaar volgens de regering? Zo ja, kan de regering dit onderbouwen, onder meer met de gebruikte aannames voor de doorlooptijd van vergunningverlening en de bouw van vergisters?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen welke keuzes andere lidstaten maken om de productie en consumptie te stimuleren? Kan de regering per lidstaat uiteenzetten welke maatregelen worden overwogen of reeds worden geïmplementeerd.

1.1. Essentie van het wetsvoorstel

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering de keuze voor een wettelijke afnameverplichting als hoofdroute voor opschaling nader te motiveren. Welke minder belastende alternatieven, zoals gerichte productiestimulering, aanpassing van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) of sectorale ketenafspraken, zijn integraal vergeleken op effectiviteit, maatschappelijke kosten en uitvoerbaarheid?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering duidelijk te maken welk probleem de BMV oplost dat niet eerst via vergunningverlening, stikstofruimte, netcapaciteit en investeringszekerheid opgelost zou moeten worden. Waarom acht de regering het verantwoord om de vraag wettelijk te verplichten als verschillende knelpunten zich juist aan de aanbodzijde voordoen?

2. Hoofdlijnen van het voorstel

2.1. Groen gas als onderdeel van het toekomstige energiesysteem

De leden van de commissie lezen dat mest ingezet kan worden als grondstof voor groen gas. De verwachting is dat op de korte termijn het stikstofdeel van het digestaat (een restproduct van mestvergisting) een bijdrage kan leveren aan de vervanging van kunstmest op basis van fossiele bronnen. De leden van de commissie lezen in de memorie van toelichting dat hiervoor gewacht moet worden op een wijziging van de Nitraatrichtlijn. De leden vragen of het klopt dat deze Europese regelgeving in februari van dit jaar al is aangenomen in Europa? Kan de regering aangeven of dit klopt, wat de huidige stand van zaken is, en wat dit precies betekent voor dit wetsvoorstel?

De leden van de commissie lezen dat uit het onderzoek van CE Delft volgt dat een bijmengverplichting het meest effectieve instrument is om de productie van groen gas flink op te schalen in Nederland. Uit het onderzoek zelf blijkt echter dat het onderzoek zich niet richtte op de vraag wat het meest effectieve instrument is. In de in het onderzoek aangehaalde Routekaart Groen Gas worden verschillende beleidsinstrumenten beschreven, waaronder de bijmengverplichting maar onder andere ook een verlaging van de energiebelasting op groen gas om de productie van groen gas te stimuleren. Aan CE Delft is verzocht de voor- en nadelen van een bijmengverplichting verder uit te diepen en ontwerpopties in kaart te brengen. De leden van de commissie vragen of er alternatieven zijn overwogen voor de bijmengverplichting, zoals deze onder andere in de Routekaart Groen Gas zijn beschreven?

De leden van de PRO-fractie constateren dat de regering verwacht dat het overgrote deel van de benodigde groengasproductie zal komen uit mestvergisting. Ze vragen de regering hoe wordt voorkomen dat een financieel aantrekkelijke bijmengverplichting daarmee ook een structurele prikkel wordt om de omvang van de veestapel op peil te houden of te vergroten, terwijl het kabinetsbeleid elders juist is gericht op reductie van de stikstofuitstoot. Kan de regering toelichten hoe de bijmengverplichting zich verhoudt tot de bredere landbouwtransitie en welke waarborgen de regering ziet om te voorkomen dat deze twee sporen van beleid elkaar tegenwerken?

De leden van de CDA-fractie constateren ten aanzien van de binnenlandse productie van groen gas dat de regering het stimuleren van groengasproductie in Nederland als expliciete doelstelling van het wetsvoorstel benoemt. Tegelijkertijd erkent de memorie van toelichting dat, door de openstelling van de bijmengverplichting voor groen gas uit andere EU-lidstaten, niet goed te voorspellen is in welke mate de extra vraag naar groen gas daadwerkelijk zal leiden tot extra productie in Nederland. Een nadere kwantitatieve analyse van het verwachte aandeel Nederlandse productie, de rol van import en de bijdrage van verschillende productieroutes, waaronder mestvergisting ontbreekt. Deze leden vragen de regering om hier wel een nadere analyse van voor te leggen aan de Kamer.

De leden van de CDA-fractie merken op dat de memorie van toelichting juist ten aanzien van (mono)mestvergisting bijzonder positief is. De regering stelt dat vermeden methaanemissies in de systematiek worden meegewogen, waardoor mestvergisting een relatief sterke stimulans krijgt en de businesscase voor deze techniek aanzienlijk verbetert. Daarnaast wijst de regering op de bredere maatschappelijke voordelen van mestvergisting, zoals methaan- en stikstofreductie, extra inkomsten voor

agrarische ondernemers en een betere benutting van reststromen. Tegen deze achtergrond vragen deze leden welk aandeel van de beoogde productiegroei naar verwachting afkomstig zal zijn uit mono- en mestvergisting. Kan de regering nader inzicht geven in de mate waarin de bijmengverplichting daadwerkelijk zal bijdragen aan de realisatie van het beschikbare Nederlandse mestpotentieel? Welke vergunningstechnische, ruimtelijke, financiële of netgerelateerde knelpunten belemmeren momenteel verdere opschaling en welke maatregelen acht de regering noodzakelijk om deze weg te nemen?

De leden van de CDA-fractie merken voorts op dat de regering in de brief over het maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof (Kamerstuk 36 800 XIV, nr. 87) heeft aangekondigd de productie van groen gas via (mono)mestvergisting de komende jaren actief te stimuleren, onder meer in combinatie met de opschaling van Renure. Deze leden steunen deze aanpak, omdat zij niet alleen bijdraagt aan de productie van hernieuwbaar gas, maar ook aan de reductie van methaan- en ammoniakemissies. Ook de samenwerking van de regering met onder andere Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) en Rabobank aan een versnellingsplan, gericht op snellere vergunningverlening en het wegnemen van belemmeringen voor opschaling, kan op hun instemming rekenen. Wel vragen deze leden de regering nader toe te lichten hoe zij invulling zal geven aan deze versnellingsaanpak, welke concrete maatregelen zij daarbij neemt, welke bijdrage zij daarvan verwacht aan de reductie van stikstof-, methaan- en ammoniakemissies en de realisatie van de stikstofdoelstellingen, en op welke termijn deze maatregelen naar verwachting effect zullen hebben.

De leden van de CDA-fractie vragen de regering om vooruitlopend op de evaluatie van het wetsvoorstel, periodiek inzicht te geven in de ontwikkeling van de binnenlandse groengasproductie, uitgesplitst naar productieroute. Voorts vragen zij de regering om duidelijk te maken welke aanvullende beleidsopties kunnen worden overwogen om investeringen in binnenlandse productie, en in het bijzonder in (mono)mestvergisting, verder te stimuleren indien blijkt dat een substantieel deel van de vraag wordt ingevuld door import en de Nederlandse productie achterblijft. Deze leden merken in dit kader op dat de memorie van toelichting benoemt dat als het aandeel Nederlandse productie binnen de bijmengverplichting tegenvalt, dat gegeven zal worden meegewogen in de evaluatie van het wetsvoorstel. Deze leden vragen de regering te preciseren welke criteria of kritieke grens zij hanteert om te bezien of en in welke mate het aandeel van de Nederlandse productie binnen de bijmengverplichting tegenvalt.

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te verduidelijken welke rol de regering groen gas op lange termijn toedicht in het energiesysteem. Hoe wordt geborgd dat schaarse volumes groen gas primair terechtkomen bij toepassingen waar alternatieven ontbreken of zeer kostbaar zijn, en niet via een generieke verplichting worden ingezet op plekken waar goedkopere of doelmatigere alternatieven bestaan?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te beoordelen wat de BMV betekent voor sectoren die met gas ook een systeembelang vervullen, zoals de glastuinbouw met warmtekrachtkoppeling (WKK). Heeft de regering onderzocht of hogere gaskosten ertoe kunnen leiden dat WKK's minder worden ingezet en daarmee de leveringszekerheid en congestiemanagement op het elektriciteitsnet onder druk komen te staan?

De leden van de SGP-fractie horen graag waarom het niet mogelijk is gebleken de bijmengverplichting alleen te richten op Nederlands groen gas. Wat betekent de import van groen gas voor de bijdrage aan de Nederlandse CO_2-reductieopgave? Hoe groot is de kans dat import van groen gas aantrekkelijker wordt dan productie in eigen land?

De leden van de PvdD-fractie verzoeken de regering om toe te lichten waarom groen gas in dit wetsvoorstel wordt gepositioneerd als noodzakelijk onderdeel van het toekomstige energiesysteem. Deze leden wijzen erop dat de klimaattransitie volgens hen vooral moet worden gebaseerd op energiebesparing, elektrificatie, warmtepompen, warmtenetten en duurzame opwek, en niet op het structureel in stand houden van meststromen.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in het rapport van Guidehouse het eindbeeld dat inzet van groen gas het meest logisch lijkt in de piekvoorziening elektriciteit, in de piekvoorziening voor warmtenetten, in de keramieksector en de staalsector. Waarom sluit de regering hier met onderhavig wetsvoorstel niet bij aan?[2]

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen waarom is gekozen voor de afbakening voor de ETS2-sectoren. Deze leden lezen dat niet gekozen is om ETS1-industrie onder de bijmengverplichting te laten vallen, onder meer vanwege de verslechterde internationale concurrentiepositie die de kostenverhogende maatregel die niet geldt in andere landen tot gevolg kan hebben. Deze leden vragen of de regering zo exact mogelijk uiteen kan zetten wat de gevolgen van onderhavig wetsvoorstel zijn voor de internationale concurrentiepositie van de glastuinbouw en hoe wordt geborgd dat onderhavig wetsvoorstel niet bijdraagt aan een ongelijk(er) speelveld. Ook vragen zij naar de verwachte gevolgen voor de voedselproductie van de sector en voor de prijzen van de producten die worden verbouwd door de glastuinbouw.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering om tevens breder te reflecteren op de situatie van de glastuinbouw. De sector heeft zelf met de overheid bindende afspraken gemaakt over de CO_2-reductie middels het Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2022–2030. Een deel van de afgesproken randvoorwaarden zijn nog niet op orde, maar de sector heeft wel te maken met stijgende kosten, onder meer via de opt-in van de sector in ETS2, waardoor de sector ook onder de bijmengverplichting valt. Hoe kijkt de regering naar deze stapeling? Deze leden vragen de regering naar de plannen voor de compensatie van de glastuinbouw. Op welke manier borgt de regering dat de extra energiekosten voor alle telers evenredig wordt gecompenseerd?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering waarom gekozen is om de bijmengverplichting niet te laten gelden voor leveranciers van gas aan de ETS2-sectoren, maar de verplichting enkel te koppelen aan het gasverbruik voor elektriciteitsproductie, waarbij de bijmengverplichting dus geldt voor leveranciers van gas aan gascentrales en WKK's. In plaats van het wetsvoorstel aan te laten sluiten bij de afbakening van ETS2, zou dan worden aangesloten bij de afbakening van de Wet fiscale klimaatmaatregelen glastuinbouw. Deze leden vragen de regering om deze variant uit te werken. Hoe zou deze eruit komen te zien? Aan welke juridische, uitvoeringstechnische en budgettaire kaders moeten deze leden denken?

---

[2] Guidehouse, 24, maart 2025, «Onderzoek lange termijn productie en inzet groen gas». (https://open.overheid.nl/documenten/a03ca577-1938-4b68-a967-b810c30043aa/file)

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering in dat kader om het verwachte jaarlijkse gasverbruik van gascentrales en WKK's inzichtelijk te maken voor de jaren 2027 tot en met 2035. Wat is de verwachte CO_2-ketenemissiereductie in 2031 specifiek voor de glastuinbouw als groen gas gericht wordt ingezet in WKK's en gascentrales?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering wat, als bovenstaande variant wordt doorgerekend, de verwachte stijging van de energierekening is voor huishoudens en bedrijven? Ook vragen deze leden naar een vergelijking van de verwachte administratieve lasten met het huidige voorstel.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering welke flankerende maatregelen nodig zouden zijn om te voorkomen dat een bijmengverplichting voor gascentrales en WKK's leidt tot meer inzet van kolencentrales of meer import van grijze elektriciteit. Kan de regering daarbij ingaan op de mogelijkheden van een hogere kolenbelasting?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering om nader toe te lichten waarom er niet voor is gekozen om de SDE++-subsidie aan te passen om de opschaling van groen gas te stimuleren? Zou de regering willen uiteenzetten welke CO_2-ketenemissiereductie wordt verwacht als enkel de SDE++-subsidie wordt aangepast?

2.2. Doelstelling

De leden van de commissie constateren dat de regering gekozen heeft voor sturing op basis van CO_2-reductie in de keten in plaats van voor een doel op basis van volume waarbij de CO_2-reductie volgt uit de hoeveelheid aardgas die vervangen wordt door groen gas. De regering geeft in de memorie van toelichting aan dat deze keuze fraudegevoeliger is en moeilijker controleerbaar en dat door de extra toezichtstaken die hiermee samenhangen de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) als uitvoeringsorganisatie zwaarder belast zal worden. Ook constateren de leden van de commissie dat de NEa negatief adviseert over de keuze voor CO_2-ketenemissiesturing. De regering geeft aan dat de op pagina 10 van de memorie van toelichting genoemde voordelen zwaarder wegen dan de nadelen en dat de nadelen zoveel mogelijk beperkt worden. De leden van de commissie vragen wat de gevolgen zijn als bij de evaluatie blijkt dat er daadwerkelijk (op grote schaal) fraude heeft voorgedaan, ook in relatie tot de achterliggende, Europese verplichting van broeikasgasemissiereductie. Kan en wordt er ook gemonitord op fraude en zijn er mogelijkheden om tussentijds bij te sturen? Kan op een later moment alsnog gekozen worden voor een doel op basis van volume? De leden van de commissie lezen ook dat de regering de argumenten van de NEa valide acht, waaronder de zorgen van de NEa over de toenemende uitvoeringslast. Kan de regering aangeven of en op welke wijze de zorgen van de NEa hierover zijn weggenomen?

De leden van de D66-fractie lezen dat de bijmengverplichting naar verwachting investeringen in nieuwe productiecapaciteit stimuleert, samenwerking in de keten bevordert en ondernemers meer zekerheid biedt over de toekomstige markt. Hoe waarborgt de regering dat deze prikkel daadwerkelijk leidt tot extra productie van groen gas en voldoende investeringszekerheid, met maximale stimulering van binnenlandse productie binnen de Europese kaders?

De leden van de D66-fractie lezen dat de bijmengverplichting in ieder geval tot 2035 wordt voortgezet om producenten en investeerders voldoende zekerheid te bieden, maar dat het verdere opbouwpad na 2031

en de toekomst van de verplichting na 2035 nog niet vaststaan. Zij wijzen erop dat ook na 2035 verdere opschaling van de groengasproductie nodig blijft voor de klimaatdoelen en een onafhankelijk energiesysteem. Wanneer geeft de regering duidelijkheid over het pad na 2035 en de toekomstige rol van de bijmengverplichting, zodat nieuwe investeringsonzekerheid wordt voorkomen?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de regering aangeeft dat het in de praktijk lastig is om de sterk wisselende business cases van groengasproducenten uitputtend te ondersteunen in een subsidie-instrument. Op welke manier draagt het voorliggende wetsvoorstel bij aan het verbeteren van de business case van met name kleinere producenten van groen gas die buiten het subsidie-instrument vallen? Hoe wordt gegarandeerd dat de bijmengverplichting daadwerkelijk leidt tot extra productie van groen gas in Nederland?

De leden van de PRO-fractie constateren dat de voorgestelde jaarverplichting een vaste, absolute hoeveelheid CO_2-ketenemissiereductie betreft. Zij vragen de regering te verhelderen wat dit betekent voor het aandeel groen gas in de resterende gasleveringen wanneer de totale gasvraag sneller daalt dan nu voorzien, bijvoorbeeld door versnelde elektrificatie, isolatie en de aanleg van warmtenetten in de gebouwde omgeving. Groeit het aandeel groen gas dan automatisch mee doordat dezelfde absolute hoeveelheid wordt gedeeld door een kleinere totale vraag, of ontstaat het risico dat een vaste, niet-oplopende verplichting per saldo een steeds kleiner deel van de resterende, krimpende gasmarkt vergroent? Kan de regering toezeggen dat de uitrol van de bijmengverplichting steeds in samenhang wordt bezien met de voortgang van elektrificatie, warmtenetten en woningisolatie, zodat groen gas geen rem wordt op alternatieven die beschikbaar en betaalbaarder zijn? En waarom stelt de regering alleen een doel tot 2035, en niet tot 2040?

De leden van de CDA-fractie constateren dat met de opschaling van de productie van groen gas wordt gestuurd op CO_2-ketenemissiereductie. Voorts constateren zij dat CO_2-reductie in de keten slechts kan worden berekend in plaats van gemeten en iedere kilogram reductie een financiële waarde vertegenwoordigt en dat de CO_2-ketenemissiereductie daardoor moeilijk controleerbaar en fraudegevoelig is. De regering maakt in de memorie van toelichting duidelijk dat zij accepteert dat niet alle risico's op fraude kunnen worden weggenomen en dat zij deze risico's zoveel mogelijk zal proberen te beperken. Kan de regering concreet aangeven welke maatregelen zij zal treffen om frauderisico's zoveel mogelijk te beperken? Hoe zal na invoering van het wetsvoorstel worden gecontroleerd op mogelijke fraude en in hoeverre is daar aanvullende handhavingscapaciteit voor nodig?

De leden van de CDA-fractie constateren dat de bijmengverplichting nadrukkelijk bedoeld is als instrument om investeringen in nieuwe groen gasproductie uit te lokken en investeerders voldoende zekerheid te bieden om hun investeringen terug te verdienen. Om die reden wordt de bijmengverplichting volgens de memorie van toelichting in ieder geval tot en met 2035 voortgezet. Tegelijkertijd kiest de regering ervoor om het verplichtingsniveau na 2031 vooralsnog niet verder te verhogen, omdat onzeker is hoeveel groen gas op langere termijn beschikbaar zal zijn en welke rol andere instrumenten, zoals ETS1 en ETS2, daarbij zullen spelen. Voor de periode na 2035 bevat de memorie geen nadere beleidsmatige doorkijk, terwijl investeringsbeslissingen in groen gasprojecten, en in het bijzonder in (mono)mestvergisting, vaak een lange terugverdientijd kennen. Tegen deze achtergrond vragen deze leden hoe de regering de noodzaak beoordeelt van een structurele vraagprikkel voor groen gas na

2035, mede met het oog op investeringszekerheid voor producenten van groen gas en (mono)mestvergisting.

De leden van de CDA-fractie vragen de regering op welk moment zij meer duidelijkheid verwacht te kunnen bieden over de toekomst van de bijmengverplichting en de marktordening voor groen gas in de periode na 2035. Deze leden vragen tevens welke mogelijkheden de regering ziet om reeds op kortere termijn meer langjarige zekerheid aan marktpartijen te bieden. Op welke wijze kan volgens de regering een balans worden gevonden tussen de benodigde flexibiliteit voor toekomstige beleidsaanpassingen en de investeringszekerheid die nodig is voor nieuwe groen gasprojecten? Is de regering bijvoorbeeld bereid te verkennen of bijvoorbeeld door een indicatief doel of groeipad voor de periode na 2035 vast te leggen in lagere regelgeving of beleidskaders meer lange termijn zekerheid geboden kan worden? Kan de regering tevens ingaan op de mogelijkheid om dergelijke doelstellingen periodiek te evalueren en zo nodig bij te stellen wanneer ontwikkelingen in aanbod, technologie, ETS1, ETS2 of de energiemarkt daartoe aanleiding geven?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering om een actuele cijfermatige onderbouwing van de verwachte binnenlandse productiecapaciteit tot en met 2031, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen bestaande productie, vergunde capaciteit, projecten met financiering, projecten met een netaansluiting en projecten die nog afhankelijk zijn van vergunningverlening of stikstofruimte. Welke productie is vóór 1 januari 2027 daadwerkelijk realiseerbaar?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering toe te lichten hoe de regering de uiteenlopende ramingen van het productiepotentieel weegt, variërend van circa 1,4 tot 1,6 miljard kubieke meter tot 3 miljard kubieke meter en hogere ambities richting 5 miljard kubieke meter. Welk deel van deze verwachtingen is gebaseerd op bestaande, commercieel bewezen technieken en welk deel is afhankelijk van verdere opschaling van vergassing of andere nog minder volwassen technologieën?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering uiteen te zetten hoe de positie van mestvergisting in de productieprognoses is verwerkt. Zijn de prognoses herijkt op basis van de actuele stikstofsituatie en de gevolgen daarvan voor vergunningverlening, en ziet de regering aanleiding het groeipad van de BMV aan te passen als mestvergisting niet tijdig op schaal kan worden gerealiseerd?

De leden van de SGP-fractie constateren dat vergunningverlening voor onder meer mestvergistingsprojecten moeizaam tot stand komt door de stikstofproblematiek en bestemmingsplanprocedures. Deze leden vragen hoe de regering ervoor gaat zorgen dat deze vergunningverlening tijdig vlotgetrokken wordt.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen de inschatting dat de beoogde CO_2-ketenemissiereductie in 2031 kan worden bereikt met een groengasproductie van ongeveer 0,84 bcm in 2031, met een aandeel van 36% mestvergisting, 36% vergassing en 27% overig. De huidige groengasproductie is momenteel ca. 0,3 bcm, vrijwel enkel door vergisting van biomassa. Kan de regering per jaar onderbouwd uiteenzetten wat de verwachte Nederlandse productie per techniek is, bijvoorbeeld op basis van wat brancheorganisaties aangeven over voorgenomen investeringsbeslissingen? Acht de regering het aannemelijk dat de doelstellingen vanaf 2028 zonder grootschalige toepassing van de «buy-out» kan worden gehaald? Zo ja, waarop baseert zij deze verwachting? Zo nee, welke financiële gevolgen verwacht de regering hiervan voor eindgebruikers?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen naar de gevolgen van de aangekondigde stikstofaanpak van het kabinet voor de productie van groen gas. Is bij deze aanpak rekening gehouden bij de vormgeving van de verwachte productievolumes?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering tevens naar de verwachte productie richting 2050. Kan de regering uiteenzetten wat de verwachte productievolumes zijn voor de verschillende technieken richting 2050?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering toe te lichten in hoeverre de voorgestelde bijmengverplichting mede is bedoeld om investeringen in de vergassingstechniek te stimuleren. Mocht dit het geval zijn, waarom kiest de regering dan voor onderhavig wetsvoorstel en niet voor gerichte stimulering van deze techniek?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering waarom niet is gekozen voor een voorhangbepaling bij de algemene maatregel van bestuur die de jaarlijks voorgestelde verplichting en buy-outprijs regelt, om de parlementaire betrokkenheid te vergroten. Daarnaast vragen deze leden wanneer de evaluatiemomenten zijn om het tijdpad eventueel aan te passen en wat de criteria zijn aan de hand waarvan wordt besloten om het tijdpad aan te passen. Is de regering bijvoorbeeld bereid om de verplichting te verlagen als de productie achterblijft?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen wanneer de regering verwacht duidelijkheid te kunnen geven over de bijmengverplichting na 2035?

2.3. Werking van de verplichting

De leden van de commissie lezen dat de bijmengverplichting voor de leverancier wordt bepaald aan de hand van zijn marktaandeel in de totale gasleveringen van alle energieleveranciers gezamenlijk aan de ETS2-sectoren. De leden van de commissie constateren dat de NEa vanuit het oogpunt van de uitvoerbaarheid voorkeur heeft voor een procentueel doel boven een absoluut doel, en dat de NEa aangeeft dat, indien wordt vastgehouden aan een absoluut doel, de NEa aandringt op het verschuiven van de verplichtingsdata en het vastleggen van heldere criteria in het geval dat gegevens ontbreken. De verplichtingsdata waren: (a) deadline vaststellen bijmengverplichting 15 mei en (b)1 juli voldoen aan die bijmengverplichting. Alleen de deadline om de bijmengverplichting vast te stellen is opgeschoven naar 1 juni. De leden van commissie horen graag van de regering of voor de NEa het alleen opschuiven van de datum 15 mei naar 1 juni voldoende tijd biedt om de bijmengverplichting voor elke energieleverancier vast te stellen en vervolgens om aan de verplichting te voldoen door het inleveren van voldoende groengaseenheden (GGE's).

De leden van de VVD-fractie weten dat er zorgen zijn over de openstelling van groen gas uit het buitenland om de Nederlandse bijmengverplichting te halen. Hoe reflecteert op die zorgen? Op welke manier stimuleert de regering de groen gasproductie van Nederlandse ondernemers in het voorliggende wetsvoorstel?

Daarnaast kijken de leden van de VVD-fractie met interesse naar innovatieve bedrijven die op stortplaatsen groen gas kunnen produceren. Heeft de regering gekeken welke kansen het voorliggende wetsvoorstel heeft voor innovaties zoals de productie van groen gas op stortplaatsen?

De leden van de VVD-fractie lezen in tabel 1 de jaarlijks voorgestelde bijmengverplichting. Hoe heeft de regering gewogen of de Nederlandse productie aan de indicatie hoeveelheid groen gas in miljard kubieke meter (bcm) kan voldoen? Op welke manier is de sector van groengasproducenten betrokken bij de vaststelling van de voorgestelde bijmengverplichting?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te verduidelijken hoe wordt voorkomen dat de BMV bij achterblijvende productie vooral leidt tot het betalen van hogere certificaatprijzen of een «buy-out», zonder dat de beoogde extra productie en broeikasgasreductie daadwerkelijk worden gerealiseerd. Kan de regering aangeven of en hoe de jaarlijkse verplichting wordt gekoppeld aan de feitelijk gerealiseerde productie?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering aan te geven welke prijs- en volumeontwikkelingen de regering verwacht bij een tekort aan GGE's. Worden kosten van schaarste of buy-out volledig doorberekend aan eindgebruikers, en hoe wordt voorkomen dat huishoudens en ondernemers betalen voor een verplichting terwijl het aanbod achterblijft?

2.4. Inrichting van het systeem van de bijmengverplichting

De leden van de commissie lezen dat om te waarborgen dat aan de consument de juiste hoeveelheid hernieuwbare energie wordt geleverd, gebruik wordt gemaakt van Garanties van Oorsprong (GvO) als bewijs van levering. Dit is een bewijs van hernieuwbaarheid richting de consument en dient ter voorkoming van dubbeltelling van de hoeveelheid hernieuwbare energie door meerdere afnemers of lidstaten. Iedere lidstaat moet op grond van de RED een GvO-systeem inrichten. Een GvO moet elektronisch worden afgegeven, overgedragen en geschrapt en moet nauwkeurig, betrouwbaar en fraudebestendig zijn.
De leden van de commissie vragen of de regering kan aangeven of er een onderzocht is welke risico's er zijn bij het gebruik van dit systeem zijn (op fraude, uitval, administratieve verschillen, etc) en welke maatregelen er in dat geval genomen zijn om de risico's te mitigeren?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering precies aan te geven welke essentiële onderdelen van het stelsel nog in lagere regelgeving worden uitgewerkt. Wanneer ontvangt de Kamer de algemene maatregel van bestuur en de ministeriële regelingen over het groeipad, de «buy-out», (GvO's), GGE's, duurzaamheidsinformatie, gegevensuitwisseling en rapportageverplichtingen?
Deze leden van verzoeken de regering te motiveren waarom de Kamer het wetsvoorstel al zou moeten behandelen voordat deze lagere regelgeving bekend is. Hoeveel voorbereidingstijd hebben energieleveranciers, producenten, de NEa, VertiCer en andere ketenpartijen nodig nadat de lagere regelgeving definitief is vastgesteld?

2.5. Flexibiliteit binnen de bijmengverplichting

De leden van de commissie lezen dat het aan de ene kant nodig is om flexibiliteit in te bouwen maar aan de andere kant deze flexibiliteit niet te groot mag zijn. De leden van de commissie vragen in hoeverre de regering zicht heeft op de (potentiële) groengasmarkt. Welke prijsontwikkeling verwacht de regering? Wat is de bandbreedte van wat de regering acceptabel vindt aan prijspieken en -dalen? Kan de regering aangeven wanneer er sprake is van te veel flexibiliteit en welke mogelijkheden heeft de regering om bij te sturen op de groengasproductiemarkt?

De leden van de commissie merken op dat de «buy-out»-mogelijkheid ook al in de eerste versie van het wetsvoorstel was opgenomen. De leden van de commissie vragen of de regering de mogelijkheid van de «buy-out» heeft heroverwogen met de tweede versie van het wetsvoorstel waarbij ook buitenlands geproduceerd gas beschikbaar is om aan de bijmengverplichting te voldoen. Ook in het licht van de risico's die beschreven worden en de toename van complexiteit van het stelsel.

De leden van de VVD-fractie lezen met interesse de geschetste marktwerking van de regering met betrekking tot de prijs van de GGE's. Hoe heeft de regering deze totstandkoming gewogen? Specifiek, hoe voorkomt de regering dat de prijs van de GGE's die verhandelbaar zijn voor de «buy-out» een te hoge of te lage prijs krijgen? Op welke manier verwacht de regering dat de Nederlandse productie van groen gas en de mogelijkheid om deze makkelijk te transporteren naar het gasnet invloed heeft op de prijs van de GGE's? Op welke manier verwacht de regering dat de productiekosten van groen gas in het buitenland invloed heeft op de verhandelbaarheid van GGE's?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering concreet te maken onder welke omstandigheden het groeipad kan worden aangepast. Is de regering bereid het groeipad jaarlijks te corrigeren wanneer binnenlandse productie achterblijft, de kosten disproportioneel stijgen of uitvoeringsinstanties aangeven dat het stelsel niet tijdig betrouwbaar kan functioneren?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering naar de berekening van de buy-outprijs van 450 euro/ton CO_2. Aan de hand van welke criteria besluit de regering tot een eventuele hogere of latere buy-outprijs? Wanneer zijn de evaluatiemomenten om de buy-outprijs eventueel bij te stellen? Deze leden vragen om inzichtelijk te maken wat de meerkosten voor huishoudens en bedrijven zouden zijn bij een buy-outprijs van respectievelijk 250, 350 en 550 euro.

3. Verhouding tot hoger recht

3.1. EU ETS2

De leden van de JA21-fractie verzoeken om een integrale betaalbaarheidstoets waarin de BMV samen wordt bezien met het Europese emissiehandelssysteem voor gebouwen, wegvervoer en kleine industrie (ETS2), stijgende netbeheerkosten, energiebelasting en andere kostenverhogende klimaatmaatregelen op de energierekening. Waarom is de stapeling van lasten voor huishoudens en midden- en kleinbedrijf (mkb) niet vooraf als harde randvoorwaarde opgenomen?
Deze leden verzoeken de regering uiteen te zetten welk cumulatief effect de regering verwacht voor huishoudens met een laag, gemiddeld en hoog gasverbruik, en voor kleine ondernemers met een relatief hoge gasvraag. Welke maximale jaarlijkse lastenstijging acht de regering nog aanvaardbaar?

3.2. RED richtlijn 2018/2001

De leden van de commissie lezen dat de Uniedatabank al in werking had moeten zijn, maar dat de inwerkingtreding al een paar keer is uitgesteld. Kan de regering aangeven wat de reden van dit uitstel is?

3.3. ESR-verordening 2023/857

De leden van de JA21-fractie verzoeken om te verduidelijken hoe de broeikasgasreductie onder de Effort Sharing Regulation (ESR) wordt toegerekend wanneer groen gas uit andere Europese lidstaten wordt ingezet. Klopt het dat Nederlandse eindgebruikers kunnen betalen voor geïmporteerd groen gas terwijl de reductie in de Europese systematiek niet of slechts beperkt aan Nederland wordt toegerekend?

3.4 Notificatie op grond van Richtlijn (EU) 2015/1535

De leden van de commissie lezen dat de regering geen beletsel ziet om door te gaan met het wetsvoorstel, omdat er onder meer geen sprake meer is van een «standstill»-periode waarin de lidstaat zich moet onthouden van onomkeerbare handelingen. Tegelijk lezen de leden van de commissie dat een deel van de vragen van de Europese Commissie over het wetsvoorstel nader wordt uitgewerkt in onderliggende regelgeving, met name in de toelichting. Ook begrijpen de leden van de commissie dat deze onderliggende regelgeving separaat worden genotificeerd. De leden van de commissie vragen zich af wat de gevolgen zijn voor het wetsvoorstel als in de notificatieprocedure van de onderliggende regelgeving bezwaren naar voren komen die mogelijk raken aan de inhoud van het wetsvoorstel. Ook vragen de leden van de commissie zich af wat de stand van zaken en planning van de onderliggende regeling is, mede in relatie tot de beoogde inwerkingtreding van 1 januari 2027. Klopt het dat op de onderliggende regelgeving een standstilltermijn van drie maanden van toepassing is? De leden van de commissie begrijpen dat de onderliggende regelgeving na de zomer wordt genotificeerd. Kan de regering een gedetailleerde planning geven, waarbij ook ingegaan wordt op de vaste verandermomenten en de minimuminvoeringstermijn van minimaal twee maanden?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering om een actuele stand van zaken van de notificatieprocedure en om toe te lichten welke bezwaren of opmerkingen van de Europese Commissie nog juridisch relevant zijn. Kan de regering uitsluiten dat het wetsvoorstel of de lagere regelgeving later opnieuw moet worden aangepast vanwege Europese bezwaren?

3.5. Internationale handelsbetrekkingen

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te verduidelijken of het primaire doel van de BMV het stimuleren van binnenlandse productie is of het realiseren van een volume groen gas ongeacht herkomst. Hoe voorkomt de regering dat goedkopere import Nederlandse investeringen verdringt en dat Nederlandse huishoudens betalen voor economische baten die vooral in het buitenland neerslaan?

4. Gevolgen van de bijmengverplichting

4.1. Effecten van de bijmengverplichting voor producenten en afnemers

De leden van de PVV-fractie lezen dat de bijmengverplichting naar verwachting zal zorgen voor een stijging in de energierekening voor afnemers in verband met de hogere kosten van groen gas. Zij vragen wat, concreet met cijfers onderbouwd, het effect van deze plannen op de (on)betaalbaarheid van energie (energiearmoede) is. Daarnaast vragen zij of de regering het met hen eens is dat (1) de energierekening reeds

torenhoog en voor velen onbetaalbaar is, (2) een verdere stijging van de energierekening onacceptabel is en (3) de energierekening juist omlááag moet.

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering uiteen te zetten welke concrete knelpunten voor producenten vóór 1 januari 2027 zijn opgelost. Hoeveel projecten lopen op dit moment vast op vergunningverlening, stikstofruimte, netcongestie of onvoldoende investeringszekerheid, en welke bijdrage verwacht de regering dat de BMV zelf levert aan het oplossen van deze knelpunten?
Deze leden verzoeken de regering te onderbouwen waarom de BMV naar verwachting leidt tot extra binnenlandse productie en niet vooral tot hogere betalingsbereidheid, import of verschuiving van bestaande volumes. Welke objectieve criteria hanteert de regering om vast te stellen of de verplichting daadwerkelijk additionele productie in Nederland realiseert?

De leden van de SGP-fractie missen inzicht in de gevolgen van het voorliggende wetsvoorstel voor afnemers in het mkb. Kan de regering aangeven wat de bijmengverplichting betekent voor de energierekening van energie-intensieve bedrijven in het mkb?

De leden van de SGP-fractie vragen aandacht voor de gevolgen van de bijmengverplichting voor glastuinbouwbedrijven. Deze kosten kunnen oplopen tot bijna 200 miljoen euro. Dat zijn aanzienlijke kostenstijgingen op bedrijfsniveau. Deze leden willen erop wijzen dat de sector al verschillende lastenverhogingen voor de kiezen krijgt. Is de veronderstelling juist dat Nederlandse glastuinbouwbedrijven met de voorgestelde lastenverzwaring een relatief hoge energierekening hebben ten opzichte van hun concurrenten in het buitenland? Deze leden willen erop wijzen dat de bijmengverplichting het gebruik van WKK's in de glastuinbouw duurder maakt, terwijl deze WKK's flexibel vermogen leveren die nodig is voor het balanceren van de elektriciteitsvoorziening. Het belang van deze bijdrage neemt eerder toe dan af. Hoe waardeert de regering in dit licht deze lastenverzwaring voor glastuinbouwbedrijven? Is de regering bereid de glastuinbouw uit te zonderen van de voorgestelde bijmengverplichting? Zo nee, waarom niet? Welke garanties kan de regering geven voor eventuele volwaardige compensatie van glastuinbouwbedrijven?

4.2. Klimaat- en milieueffecten en Sustainable Development Goals

De leden van de PvdD-fractie vragen wat het bredere systeemeffect zal zijn van de bijmengverplichting ten aanzien van het klimaat, wanneer de verplichting leidt tot «lock-in» van de intensieve veehouderij. Deze leden wijzen erop dat de sector grote methaanemissies veroorzaakt en dat methaan een zeer krachtig broeikasgas is, tot 80 keer sterker dan CO_2. Juist daarom moet beleid gericht zijn op het terugdringen van de bron, in plaats van op het verwaarden van mest.

De leden van de PvdD-fractie vragen de regering uiteen te zetten wat de huidige staat van de bodem van landbouwgrond in Nederland is en welke trend hierin is te zien. Daarbij vragen deze leden naar de gevolgen van (grootschalige) mestvergisting voor de bodemkwaliteit in Nederland.

4.3. Financiële effecten van de bijmengverplichting voor producenten en afnemers

De leden van de D66-fractie lezen dat de bijmengverplichting kan leiden tot een hogere energierekening, met maximale meerkosten van naar schatting 90 euro per huishouden in 2031. Tegelijkertijd zullen de

werkelijke kosten naar verwachting lager uitvallen, doordat de prijs van groen gas waarschijnlijk onder de maximale «buy-outprijs» blijft en ook groen gas uit andere EU-lidstaten kan worden ingezet. Hoe borgt de regering dat de energierekening voor huishoudens betaalbaar blijft en dat de productie van groen gas gecontroleerd wordt opgeschaald, in lijn met de ontwikkeling van de vraag?

De leden van de VVD-fractie kijken met enige zorgen naar de meerkosten voor producenten, en afnemers van groen gas. Kan de regering nader toelichten hoe zij tot de meerkosten voor energieleveranciers en huishoudens is gekomen? Op welke manier verwacht de regering dat de meerkostprijs van groen gas zich de komende jaren zal ontwikkelen? Welke randvoorwaarde zijn volgens de regering van belang om de meerkosten van groen gas zo laag mogelijk te houden? Een betaalbare energierekening is voor de VVD van groot belang. Hoe gaat de regering de betaalbaarheid van de energierekening van huishoudens borgen als de bijmengverplichting wordt ingevoerd?

Daarnaast lezen de leden van de VVD-fractie dat het voorliggende wetsvoorstel met name voor kleine installaties kan leiden tot mogelijke extra administratieve lasten. Heeft de regering overwogen om de administratieve lasten en extra regeldruk voor kleine installaties te verlagen?

De leden van de PRO-fractie lezen dat de bijmengverplichting is gekoppeld aan de doelgroep van ETS2, waardoor de lasten over een bredere groep afnemers worden gespreid. Tegelijkertijd zullen de meerkosten van de energierekening nog steeds zwaarder drukken op huishoudens die niet gemakkelijk van het gas af kunnen, zoals huurders en bewoners van monumentale panden. Welke concrete maatregelen overweegt de regering om deze huishoudens te ontzien, bijvoorbeeld via gerichte ondersteuning?

De leden van de PRO-fractie hebben daarnaast vragen over de bestemming van de opbrengsten van de «buy-out». De regering geeft aan dat deze middelen terugvloeien naar de schatkist en dat het huidige begrotingsbeleid geen ruimte biedt om deze inkomsten direct in te zetten voor compensatie van de energierekening. Waarom niet? Is de regering bereid om te verkennen of oormerking van deze middelen mogelijk is?

De leden van de PRO-fractie vragen of de regering, gegeven de opeenstapeling van kostenverhogende factoren voor de energierekening (de bijmengverplichting, de stijgende nettarieven en de invoering van ETS2) bereid is een integrale doorrekening van deze cumulatieve effecten aan de Kamer te sturen, specifiek voor de laagste inkomensgroepen, vóór het moment waarop de bijmengverplichting daadwerkelijk in werking treedt. Is de regering daarnaast bereid de voorziene evaluatie van de hoogte van de «buy-out», nu voorzien voor uiterlijk 2029, te vervroegen indien de meerkosten voor huishoudens sneller oplopen dan nu geraamd?

De leden van de CDA-fractie vragen ook aandacht voor de gevolgen van de bijmengverplichting voor de betaalbaarheid van de energierekening van huishoudens en bedrijven. In de memorie van toelichting wordt erkend dat de kosten van de bijmengverplichting naar verwachting zullen worden doorberekend aan afnemers, maar bevat slechts een globale inschatting van de gevolgen voor een gemiddeld huishouden. Een nadere analyse van de effecten voor verschillende typen huishoudens en bedrijven ontbreekt. Deze leden vragen daarom of de regering de verwachte gevolgen voor de energierekening nader kan uitsplitsen naar verschillende huishoudtypen, inkomensgroepen, woningtypen en

gasverbruiksprofielen, alsmede naar verschillende sectoren en typen bedrijven, waaronder het mkb, de glastuinbouw, de industrie en andere gasintensieve sectoren.

De leden van de CDA-fractie vragen daarnaast nadrukkelijk aandacht voor de stapeling van effecten van klimaat- en energiemaatregelen op de energierekening. Huishoudens en bedrijven worden de komende jaren niet alleen geconfronteerd met de gevolgen van de bijmengverplichting groen gas, maar ook met andere ontwikkelingen die invloed hebben op de energierekening, waaronder de invoering van ETS2, stijgende netbeheerkosten en aanpassingen in energiebelastingen. Juist de cumulatie van deze maatregelen bepaalt uiteindelijk de betaalbaarheid voor huishoudens en de concurrentiepositie van bedrijven. In dat verband wijzen deze leden op de recent aangenomen gewijzigde motie-Jumelet c.s. waarin de regering wordt verzocht periodiek inzicht te geven in de cumulatieve effecten van klimaat- en energiemaatregelen op de energierekening van huishoudens en bedrijven (Kamerstuk 29 023, nr. 704). Kan de regering toezeggen dat jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt welk deel van de ontwikkeling van de energierekening samenhangt met de bijmengverplichting, zo vragen deze leden.

Voorts vragen de leden van de CDA-fractie op welke wijze de regering wil sturen op de betaalbaarheid indien blijkt dat de stapeling van maatregelen leidt tot hogere lasten dan voorzien. Is de regering bereid vooraf duidelijk te maken welke indicatoren, signaleringswaarden of beoordelingscriteria worden gehanteerd om vast te stellen wanneer de betaalbaarheid voor huishoudens of specifieke sectoren te veel onder druk komt te staan? Welke handelingsopties ziet de regering in dat geval in de vorm van flankerend beleid? Tot slot vragen deze leden of de regering kan toezeggen dat de evaluatie van de Wet bijmengverplichting groen gas niet alleen zal ingaan op de gerealiseerde productie van groen gas en de behaalde klimaatwinst, maar ook expliciet op de betaalbaarheid voor huishoudens en bedrijven, de verdeling van de lasten over verschillende groepen afnemers en de samenloop met andere klimaat- en energiegerelateerde lastenontwikkelingen.

De leden van de CDA-fractie merken op dat de bijmengverplichting groen gas ingrijpende gevolgen heeft voor de glastuinbouwsector. In combinatie met de ETS2-opt-in leidt deze tot hogere energielasten dan voor concurrerende telers in andere Europese lidstaten, waardoor de concurrentiepositie van de Nederlandse glastuinbouw verder onder druk komt te staan. Het kabinet heeft toegezegd deze extra lasten volledig te compenseren, maar er bestaan zorgen of de voorgestelde regeling daarvoor toereikend is. Deze leden vragen de regering toe te lichten hoe zij voorkomt dat de combinatie van de ETS2-«opt-in» en de bijmengverplichting groen gas de concurrentiepositie van de Nederlandse glastuinbouw verder verslechtert ten opzichte van buitenlandse concurrenten. Wat is de huidige stand van zaken van de gesprekken met de sector over een volledige en uitvoerbare compensatieregeling? Deze leden vragen in hoeverre er zicht is op een oplossing waar zowel de glastuinbouw als de regering mee uit de voeten kan.

De leden van de JA21-fractie verzoekende regering de kostenraming voor huishoudens en ondernemers te actualiseren. Welke aannames hanteert de regering over de prijs van groen gas, de beschikbaarheid van GGE's, de inzet van de buy-out en de mate waarin leveranciers kosten doorberekenen aan eindgebruikers?

De leden van de JA21-fractie verzoeken om te beoordelen hoe de BMV uitwerkt voor de glastuinbouw en andere energie-intensieve mkb-sectoren. Is onderzocht bij welke lastenstijging Nederlandse bedrijven hun concurrentiepositie verliezen ten opzichte van buitenlandse concurrenten die niet met dezelfde nationale kosten worden geconfronteerd?

4.4. Regeldrukeffecten

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te actualiseren welke administratieve lasten en compliancekosten de BMV veroorzaakt voor energieleveranciers, producenten en uitvoeringsinstanties. Hoe wordt voorkomen dat onduidelijkheid over invoering en lagere regelgeving al in 2026 leidt tot risicopremies in energiecontracten voor 2027?

5. Uitvoering

5.1. Uitvoering door de NEa

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te bevestigen dat de NEa per 1 januari 2027 volledig is toegerust om de BMV uit te voeren en te controleren. Beschikt de NEa op dat moment over voldoende capaciteit en juridische grondslagen om ook ketenemissiereductie en geïmporteerd groen gas effectief te controleren?

5.2. Uitvoering door VertiCer

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering aan te geven welke afhankelijkheden bestaan tussen producenten, VertiCer, NEa en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bij het tijdig opleveren van gegevens. Kan de regering garanderen dat voorlopige opgaven, jaarrapportages, definitieve GvO's en afboekingen tijdig beschikbaar zijn voor de nalevingscyclus?

De leden van de PvdD-fractie verzoeken de regering nader in te gaan op de rol van VertiCer en de betrouwbaarheid van de registratie- en certificeringssystematiek. Deze leden vragen of de regering kan garanderen dat de keten voldoende transparant is om «lock-in», dubbeltelling en onwenselijke prikkels te voorkomen.

De leden van de PvdD-fractie wijzen op eerdere fraude-incidenten rond biobrandstoffen en mestvergisters. Deze leden vragen de regering hoe wordt geborgd dat een vergelijkbaar risico bij de productie van groen gas wordt voorkomen[3]?

5.3. Uitvoering in het kader van wisselen tussen de bijmengverplichting en subsidiering

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te verduidelijken hoe de BMV zich verhoudt tot de SDE++ en het verbod op stapeling. Welk deel van de huidige en toekomstige groen-gasproductie blijft naar verwachting onder SDE++ vallen en is daardoor niet beschikbaar voor de BMV, en is overwogen de SDE++ eerst zodanig aan te passen dat productie daadwerkelijk kan groeien? Wat zal de regering doen als door de SDE++ het aanbod groen gas voor de BMV te laag blijft?

[3] NRC, 16 mei 2019, «mest wordt gemixt met giftig afval».

6. Toezicht en handhaving

6.1. Toezicht op ketenemissiereductie

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering nader toe te lichten hoe de NEa de opgegeven CO_2-equivalent-ketenemissiereductie controleert, zeker wanneer grondstoffen, productie, certificering of levering deels buiten Nederland plaatsvinden. Hoe wordt voorkomen dat administratieve emissiereductie wordt opgevoerd zonder voldoende fysieke en duurzame onderbouwing?

De leden van de SGP-fractie constateren dat de Afdeling advisering van de Raad van State de vinger legt bij de effectiviteit van het toezicht op de ketenemissiereductie. Als deze leden het goed begrijpen, gaat de NEa binnen Nederland zelf ook toezicht houden op de gecertificeerde schakels in de keten, maar moet voor geïmporteerd gas vertrouwd worden op de (buitenlandse) certificeringsorganen en het toezicht van buitenlandse toezichthouders. Hoe groot acht de regering het risico dat gemeten wordt met twee maten en Nederlandse producenten hierdoor op achterstand komen te staan? Is de regering van mening dat met de voorgestelde samenwerking met buitenlandse toezichthouders greenwashing helemaal voorkomen kan worden?

De leden van de PvdD-fractie verzoeken de regering om expliciet uit te leggen hoe toezicht op ketenemissiereductie plaatsvindt en hoe de meetbaarheid van die reducties wordt gewaarborgd. Deze leden vragen of de regering erkent dat dit type sturing fraude- en interpretatiegevoelig kan zijn, en hoe toezicht op misstanden concreet wordt georganiseerd.

6.2. Betrouwbaarheid van gegevens

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering aan te geven hoe dubbele inzet van GvO's, GGE's of duurzaamheidsinformatie wordt voorkomen. Is de Uniedatabank tijdig en volledig genoeg operationeel om controle op import betrouwbaar mogelijk te maken, en welke restrisico's accepteert de regering als dat niet het geval is?

6.3. Toezicht door de NEa op de verplichting

Hoe kijkt de regering naar de opmerking van de NEa over de onduidelijkheid over de grenzen die gesteld worden aan de inzetbaarheid van specifieke grondstoffen, zoals bijvoorbeeld voedsel- en voedergewassen? Deze leden hopen dat de regering met duidelijke kaders komt zodat ondernemers vooraf duidelijkheid krijgen over de mogelijkheid tot productie van groen gas.

De leden van de PRO-fractie hechten aan een betrouwbaar en fraudebestendig systeem van groen gas. Kan de regering aangeven hoe zij het toezicht op de duurzaamheid van groen gas heeft geborgd? Acht de regering dit als voldoende om fraude tegen te gaan? Hoe borgt de regering de betrouwbaarheid van groen gas internationaal? Hoe zit het met de Uniedatabank, die de tracering van groen gas door de hele Europese keten mogelijk moet maken, maar nog niet volledig operationeel is? Kan de regering een actuele planning geven voor de inwerkingtreding van de Uniedatabank, en aangeven welke waarborgen zij treft zolang deze databank niet volledig werkt, specifiek voor buitenlandse schakels in de keten waarop het Nederlandse toezicht geen grip heeft?

6.4. Handhaving

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te verduidelijken hoe proportioneel de handhaving uitwerkt wanneer leveranciers niet kunnen voldoen door aantoonbaar tekortschietend aanbod. Wordt in dat geval de verplichting aangepast of blijft handhaving plaatsvinden via financiële afkoop die uiteindelijk bij eindgebruikers terechtkomt?

7. Financiële gevolgen

De leden van de commissie lezen dat de bijmengverplichting tot meerkosten voor huishoudens en bedrijven leidt, en dat de impact hiervan integraal gewogen wordt binnen het bredere klimaat- en energiebeleid. Ten slotte lezen de leden van de commissie dat dit eventueel aanleiding kan geven voor aanvullende maatregelen die zien op de kosten voor eindgebruikers, waarbij dit moet worden ingepast binnen de geldende budgettaire kaders.
De leden van de commissie vragen of de regering in meer detail kan ingaan aan welke aanvullende maatregelen gedacht wordt?

De leden van de PVV-fractie zien dat de regering kiest voor het niet bijstaan van huishoudens op het gebied van de stijging van de energierekening en vinden dit zorgwekkend. Zij vragen of de regering het met hen eens is dat de energierekening niet verder omhoog mag, maar juist omlááag moet – door een lagere btw op energie én een lagere energiebelasting.

De leden van de JA21-fractie verzoeken om uiteen te zetten welke budgettaire effecten de BMV heeft voor de overheid en welke bestemming eventuele «buy-out»-opbrengsten krijgen. Worden die opbrengsten gebruikt om binnenlandse productie te stimuleren of lasten voor huishoudens en mkb te verlichten?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering aan te geven welke gerichte compensatie wordt overwogen voor kwetsbare huishoudens en voor ondernemers die disproportioneel geraakt worden. Waarom is compensatie niet vooraf onderdeel gemaakt van het wetsvoorstel als de regering erkent dat groen gas duurder is dan aardgas?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering om, gelet op de stapeling van onzekerheden rond betaalbaarheid, productie, import, uitvoering en toezicht, een alternatief beleidspakket uit te werken dat aantoonbaar binnenlandse groen-gasproductie stimuleert voordat een afnameverplichting wordt ingevoerd. Is de regering bereid daarbij producenten, afnemers, netbeheerders, consumentenorganisaties en uitvoeringsinstanties te betrekken en de uitkomsten vóór verdere behandeling met de Kamer te delen?

8. Advies en consultatie

8.1. Internetconsultatie

De leden van de D66-fractie lezen dat netcongestie de ontwikkeling van groengasprojecten kan belemmeren, omdat productie-installaties en groengasboosters afhankelijk zijn van een elektriciteitsaansluiting. Tegelijkertijd kan opschaling van groen gas de druk op het elektriciteitsnet helpen beperken, doordat niet alle verduurzaming via elektrificatie hoeft plaats te vinden. Deelt de regering deze analyse? Welke concrete maatregelen neemt de regering om ervoor te zorgen dat groengaspro-

jecten ook in gebieden met netcongestie tijdig toegang krijgen tot de benodigde elektriciteitsaansluiting?

9. Evaluatie

De leden van de VVD-fractie vragen hoe de regering kijkt naar het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over brandstofleveranciers. Hoe voorkomt de regering een stapeling van emmissiereductieverplichtingen voor brandstofleveranciers die relatief veel groen gas aan de sector wegvervoer leveren?

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering de evaluatie niet pas achteraf als herstelmechanisme te gebruiken, maar vooraf duidelijke toetsmomenten vast te leggen. Is de regering bereid de Kamer jaarlijks te informeren over gerealiseerde binnenlandse productie, import, kosten voor eindgebruikers, gebruik van de «buy-out», uitvoeringsproblemen en voortgang van vergunningverlening?
De leden verzoeken de regering objectieve stop- of bijstelcriteria in de evaluatie op te nemen. Bij welke kostenstijging, productietekort of uitvoeringsproblemen wordt het groeipad aangepast of de verplichting tijdelijk gepauzeerd?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of in de evaluatie de effecten van de bijmengverplichting worden vergeleken ten opzichte van effecten van alternatieve beleidsopties, als een aanpassing van de SDE++subsidie of een bijmengverplichting voor gascentrales en WKK's in plaats van voor ETS2-sectoren.

10. Inwerkingtreding en overgangsrecht

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te bevestigen dat het juridisch mogelijk is de inwerkingtreding van de BMV uit te stellen of afhankelijk te maken van vooraf vastgestelde randvoorwaarden. Is de regering bereid de wet pas in werking te laten treden nadat de Kamer een integrale betaalbaarheidstoets, een productie- en vergunningenplan, een uitvoerings- en fraudetoets en de lagere regelgeving heeft ontvangen?
Deze leden verzoeken de regering om de Kamer voorafgaand aan inwerkingtreding expliciet te laten oordelen over de algemene maatregel van bestuur waarin het groeipad wordt vastgelegd. Is de regering bereid te voorzien in een voorhangprocedure of ander parlementair controlemoment?

11. Overig

De leden van de PvdD-fractie hebben vernomen dat de regering inzet op een enorme opschaling van mestvergisting van de huidige 5% naar 50% van het totale mestvolume[4]. Deze leden hebben hier een aantal vragen over. Deze leden vragen welk deel van de melkveehouders een mestvergister zal moeten aanschaffen om te voldoen aan het door het kabinet gestelde doel voor mestvergisting.
De leden van de PvdD-fractie vragen wat voor stalsystemen de regering voor ogen heeft voor boeren met een rendabele mestvergister op het eigen bedrijf en voor boeren die zich aansluiten bij een mestvergisters-hub.
De leden van de PvdD-fractie vragen hoeveel mestvergisterhubs de regering voor ogen heeft om het opschalingsdoel te bereiken. Hoeveel boeren zullen zich gemiddeld bij één hub moeten aansluiten? Hoeveel koeien zijn er in totaal nodig om een hub rendabel te laten lopen?

[4] Nieuwe Oogst, 25 juni 2026, «Groen gas biedt boeren kansen, maar kabinet wil veel te snel».

De leden van de PvdD-fractie vragen de regering hoeveel koeien gemiddeld nodig zijn om op één melkveebedrijf met dagontmesting een monomestvergister rendabel te laten draaien. Deze leden vragen of het hierbij uitmaakt of koeien hun leven op stal staan of ook naar buiten mogen.? Zo ja, kan de regering een onderscheid maken in de benodigde hoeveelheid koeien om een mestvergister te laten renderen, wanneer zij hun hele leven op stal staan, en wanneer zij naar buiten mogen, uitsplitst naar aantal uren weidegang?
De leden van de PvdD-fractie lezen in de media dat dat banken hebben aangegeven dat een stal met vierhonderd koeien nog een te groot financieel risico met zich meebrengt om te investeren in een mestvergister[5]. Herkent de regering dit signaal?
De leden van de PvdD-fractie vragen op welke manieren boeren de mest kunnen opvangen, zodat de mest naar de mestvergister kan?
De leden van de PvdD-fractie vragen of het klopt dat dit voornamelijk in stalsystemen zal gebeuren waarbij koeien in de stal staan, in combinatie met een systeem als dagontmesting?
De leden van de PvdD-fractie wijzen op de uitspraak van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur bij het plenaire debat over de samenhangende aanpak Landbouw, Natuur en stikstof (dd. 1 juli 2026): «Voor juist die hoogproductievere boeren zou mestvergisting een heel interessante optie kunnen zijn, zonder dat het betekent dat je koeien nooit meer in de wei komen.»
De leden van de PvdD-fractie vragen of het klopt dat een mestvergister niet of nauwelijks rendabel is wanneer koeien weidegang krijgen.
De leden van de PvdD-fractie vragen of het klopt dat in een systeem waarin mest uit stallen moet worden opgevangen om een mestvergister goed te laten renderen, het loont om koeien vaker en langer binnen te houden. Zo nee, waarom niet?

II. ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Artikel 9.9.2.1

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering toe te lichten hoe de omvang van de jaarverplichting per jaar wordt vastgesteld en welke ruimte de regering heeft om daarvan af te wijken. Kan worden vastgelegd dat de verplichting niet hoger mag zijn dan redelijkerwijs haalbaar is op basis van daadwerkelijk beschikbare duurzame productie?

Artikel 9.9.3.1 en artikel 9.9.4.1

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te verduidelijken welke voorwaarden gelden voor het creëren en inboeken van GGE's. Hoe wordt voorkomen dat certificaten uit bestaande of gesubsidieerde productie worden ingezet op een wijze die geen additionele productie oplevert?

Artikel 9.9.5.1

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te bevestigen wanneer het GGE-register volledig operationeel, getest en toegankelijk is voor alle betrokken partijen. Wat gebeurt er als het register of de gegevensketen niet tijdig gereed is?

---

[5] Nieuwe Oogst, 20 juni 2026, «Financiering mestvergister blijft nog te vaak buiten bereik boer».

Artikel II

De leden van de JA21-fractie verzoeken de regering te motiveren waarom overtredingen onder de Wet op de economische delicten moeten worden gebracht zolang essentiële uitvoeringsregels nog niet definitief zijn. Hoe wordt geborgd dat marktpartijen niet strafrechtelijk of economisch zwaar worden geraakt door onduidelijkheden die voortkomen uit late regelgeving of onvoldoende aanbod?

De voorzitter van de commissie,
Zwinkels

Adjunct-griffier van de commissie,
Teske